

2024/1343

21.5.2024

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2024/1343

av den 13 maj 2024

om påskyndande av tillståndsförfaranden för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och

av följande skäl:

- (1) Förnybar energi står i centrum för den omställning till ren energi som krävs för att uppnå målen i den europeiska gröna given⁽¹⁾, göra energi ekonomiskt överkomlig och minska unionens beroende av fossila bränslen och energiimport. Den skapar också tillväxt och sysselsättning, bidrar till unionens tekniska och industriella ledarskap, stärker EU:s strategiska autonomi och gör unionens ekonomi mer resilient. Den påskyndade utbyggnaden av förnybara energikällor kommer att göra unionen mindre beroende av fossila bränslen, i första hand importerade sådana.
- (2) En snabb ökning av andelen förnybar energi är också avgörande för att åtgärda problemet med höga och volatila energipriser. De minskade fasta kostnaderna och de rörliga kostnaderna nära noll för förnybar energi innebär att kostnaderna för förnybar el har varit mer stabila och lägre än kostnaderna för fossila bränslen.
- (3) Under energikrisen visade sig den påskyndade utbyggnaden av förnybar energi kunna minska riskerna för unionens försörjningstrygghet, särskilt för gas och el, och bidra till att sänka energipriserna för unionens invånare och företag. Unionens försörjningstrygghet har överlag utvecklats positivt sedan 2022. Fortfarande finns dock betydande risker, och en ytterligare påskyndad utbyggnad av förnybar energi krävs för att unionen ska kunna nå målen i REPowerEU-planen⁽²⁾.
- (4) I alla medlemsstater krävs i regel administrativa godkännanden och tillstånd för anläggning och drift inom ramen för projekt för förnybar energi. Tillståndsförfarandena bidrar till att säkerställa att dessa projekt är hållbara, väl skyddade och säkra. Komplexiteten, variationen och den ofta alltför långa tiden för dessa förfaranden utgör dock ett stort hinder för en snabb och nödvändig utbyggnad av förnybar energi och för att till en överkomlig kostnad uppnå ett säkrare och hållbarare energisystem i unionen.
- (5) Förseningar i handläggningen av projektgodkännanden innebär en risk att energi- och klimatmål inte uppnås i rätt tid och ökar kostnaderna för de nödvändiga projekten. Dessa förseningar kan också vara ett hinder för dynamisk innovation och därigenom leda till anläggningar med mindre effektiv teknik för förnybar energi.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ COM(2022) 230 final.

- (6) Utifrån erfarenheterna av tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG ⁽³⁾ och 2009/28/EG ⁽⁴⁾ åtgärdades dessa problem genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽⁵⁾, varigenom skärpta krav infördes för tillståndsförfaranden för utvecklare av förnybar energi. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 ⁽⁶⁾, som ändrar direktiv (EU) 2018/2001, skärptes dessa krav ytterligare. Det är brådskande och av högsta prioritet att direktiv (EU) 2023/2413 införlivas fullständigt och snabbt i samtliga medlemsstater, vilket avsevärt kommer att bidra till att förkorta tiden för de administrativa förfarandena. Förutom de strukturella ändringar som infördes genom direktiv (EU) 2023/2413 infördes ytterligare tillfälliga, brådskande och riktade åtgärder som gäller specifika former av teknik och typer av projekt genom rådets förordning (EU) 2022/2577 ⁽⁷⁾. Tillämpningen av vissa av dessa åtgärder har tillfälligt förlängts genom rådets förordning (EU) 2024/223 ⁽⁸⁾, där nya åtgärder också har införts. Tillgängliga uppgifter visar på en kraftig ökning av antalet tillstånd för landbaserad vindkraft i flera medlemsstater sedan förordning (EU) 2022/2577 trädde i kraft, och en starkt ökad utbyggnad av solkraft ⁽⁹⁾.
- (7) Kommissionen stöder medlemsstaterna genom olika forum för utbyte av god praxis vad gäller påskyndade tillståndsförfaranden för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur ⁽¹⁰⁾, samt genom det instrument för tekniskt stöd som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 ⁽¹¹⁾ och som tillhandahåller skräddarsydd teknisk expertis för utformning och genomförande av reformer, däribland sådana som effektiviserar regelverket för tillståndprocesserna för projekt för förnybar energi. Bland det tekniska stöd som tillhandahålls inom ramen för 2023 års flaggskeppsinitiativ om påskyndande av tillståndsgivning för projekt för förnybar energi ⁽¹²⁾ finns till exempel stöd till förstärkning av den administrativa kapaciteten och harmonisering av de rättsliga ramarna, samt utbyte av relevant bästa praxis.
- (8) Även om den ökade utbyggnaden av förnybar energi har brett stöd bland allmänheten kan acceptansen vara låg för enskilda projekt, vilket kan hindra att de genomförs. För att åtgärda detta bör man beakta de behov och perspektiv som invånarna, de lokala myndigheterna och de berörda parterna i samhället i alla skeden av projekt för förnybar energi, från utformningen av politiken till fysisk planering, projektutveckling, projektstart och drift. På samma sätt bör god praxis uppmuntras som syftar till en rättvis fördelning av fördelarna och nackdelarna med anläggningarna bland lokalbefolkningen, i linje med rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet ⁽¹³⁾.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el (EGT L 283, 27.10.2001, s. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/77/oj>).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/28/oj>).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁽⁷⁾ Rådets förordning (EU) 2022/2577 av den 22 december 2022 om fastställande av en ram för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi (EUT L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>).

⁽⁸⁾ Rådets förordning (EU) 2024/223 av den 22 december 2023 om ändring av förordning (EU) 2022/2577 om fastställande av en ram för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi (EUT L, 2024/223, 10.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/223/oj>).

⁽⁹⁾ Rapport från kommissionen till rådet om översynen av rådets förordning (EU) 2022/2577 av den 22 december 2022 om fastställande av en ram för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, COM(2023) 764 final.

⁽¹⁰⁾ Bland dessa forum finns den informella expertgruppen för snabbare tillståndsgivning för projekt för förnybar energi, arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden, den samordnade åtgärden CA-RES, expertgrupperna för strategisk miljöbedömning/miljökonsekvensbedömning och för havsplanering samt regionala högnivågrupper som Energisamarbete för Nordsjön (NSEC), den baltiska energimarknadens sammanlänkingsplan (BEMIP) och gruppen för sammankoppling av energinäten i Central- och Sydösteuropa (Cesec), samt praktikgemenskapen C4T (*Cohesion for Transitions*).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj>).

⁽¹²⁾ https://reform-support.ec.europa.eu/accelerating-permitting-renewable-energy_sv.

⁽¹³⁾ Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (EUT C 243, 27.6.2022, s. 35).

- (9) De flesta av hindren för beviljande av tillstånd för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur, samt god praxis för att övervinna dem, har identifierats på medlemsstatsnivå.
- (10) I denna rekommendation beskrivs dessa problem, och berörda aktörer uppmanas att finna lösningar inom den befintliga rättsliga ramen. Den påverkar inte tillämpningen av unionsrätten, särskilt på energi- och miljöområdet och i fråga om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning, där Århuskonventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece) är tillämplig.
- (11) Eftersom det är brådskande att påskynda starten av projekt för förnybar energi bör medlemsstaterna så snart som möjligt identifiera lämpliga land- och havsområden och utarbeta planer för särskilt lämpliga områden (*accelerationsområden för förnybar energi*), i enlighet med artiklarna 15b och 15c i direktiv (EU) 2018/2001. Särskild vägledning om utpekandet av accelerationsområden för förnybar energi har offentliggjorts tillsammans med denna rekommendation, i ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD(2024)333).
- (12) Havsplanering är ett viktigt verktyg för att identifiera framtida områden för utbyggnad av förnybar energi och för att underlätta att havsområdet används för flera syften, inklusive bevarande och skydd av den marina miljön. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU⁽¹⁴⁾ skulle medlemsstaterna ha antagit sina nationella havsplaner senast den 31 mars 2021. Kommissionen uppmanar alla medlemsstater som har fastställt nationella mål för havsbaserad vindkraft i sina nationella energi- och klimatplaner att i ett tidigt skede identifiera och anvisa det havsområde som krävs och integrera det i sin havsplanering.
- (13) Om tillståndsförfarandena skapar hinder kan detta också påverka den framtida utbyggnaden av den innovativa teknik för att minska koldioxidutsläpp som behövs för att uppnå klimatneutralitet. Så kallade "regulatoriska sandlådor", som ger möjlighet till provning i verklig miljö av innovativa typer av teknik, produkter, tjänster eller strategier som inte är helt förenliga med den befintliga rättsliga ramen, kan uppmuntra till innovation och underlätta den efterföljande anpassningen av regelverket så att sådana typer av teknik, produkter, tjänster och strategier omfattas. Dessutom är det viktigt att säkerställa att de lokala och regionala myndigheter som deltar i miljöbedömningar och tillståndsförfaranden har tillräcklig och lämplig personal, samt att åtgärda arbetskrafts- och kompetensbrister⁽¹⁵⁾ för att påskynda projektutvecklingen och utbyggnaden av förnybar energi.
- (14) Kommissionen ger, utöver denna rekommendation, tillgång till digitalt konsoliderade datamängder om ett brett spektrum av relevanta energi- och miljöfaktorer via Energi- och industrigeografilabbet⁽¹⁶⁾ (EIGL, *Energy and Industry Geography Lab*) för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera accelerationsområden för förnybar energi för att snabbt kunna starta nya projekt för förnybar energi.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering (EUT L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

⁽¹⁵⁾ I linje med kommissionens meddelande *Arbetskrafts- och kompetensbrist i EU: en handlingsplan*, COM(2024) 131 final.

⁽¹⁶⁾ <https://energy-industry-geolab.jrc.ec.europa.eu/>.

- (15) För att ta itu med behovet av påskyndad utveckling av de nät som krävs för att integrera förnybar energi i elsystemet och därmed undvika ytterligare förseningar i utbyggnaden lade kommissionen den 28 november 2023 fram en handlingsplan ⁽¹⁷⁾ för att säkerställa effektivare drift och ytterligare och snabbare utbyggnad av elnät i unionen.
- (16) Flera av åtgärderna i denna plan är inriktade på att påskynda utbyggnaden av näten genom snabbare tillståndsgivning, långsiktig planering och förutsägbarhet, samt på att öka de berörda parternas deltagande, som komplement till bestämmelserna om påskyndande av förnybar energi.
- (17) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 ⁽¹⁸⁾ fastställs att projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse ska tillmätas största möjliga nationella betydelse, när detta är möjligt enligt nationell rätt, och behandlas på lämpligt sätt i tillståndprocesserna. Alla tvistlösningsförfaranden, rättstvister, överklaganden och rättsmedel som rör projekt i unionsförteckningen inför nationella domstolar och paneler, inbegripet medlings- och skiljeförfaranden, om sådana finns i nationell rätt, ska behandlas som brådskande, i den utsträckning detta är möjligt enligt nationell rätt.
- (18) Denna rekommendation ersätter rekommendationen av den 18 maj 2022 om påskyndande av tillståndsförfaranden för projekt för förnybar energi och underlättande av energiköpsavtal ⁽¹⁹⁾.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

DEFINITIONER

1. I denna rekommendation menas med "projekt för förnybar energi" anläggningar för produktion av förnybar energi ⁽²⁰⁾, även i form av förnybar vätgas, samt de tillgångar som behövs för nätanslutning och lagring av producerad energi. Med "tillhörande infrastruktur" menas i denna rekommendation el-, gas- och värmenät och lagringstillgångar som är nödvändiga för att integrera förnybar energi i energisystemet.

SNABBARE OCH KORTARE FÖRFARANDEN

2. Medlemsstaterna bör säkerställa att planering, anläggning och drift inom ramen för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur har rätt att omfattas av medlemsstaternas mest gynnsamma planerings- och tillståndsförfaranden. I synnerhet när det gäller nätutvecklingsprojekt bör medlemsstaterna se till att alla sådana projekt tillmätas största möjliga nationella betydelse, när detta är möjligt enligt nationell rätt, och att de åtnjuter alla fördelar som följer av detta i alla administrativa eller rättsliga förfaranden.
3. Utan att det påverkar tidsfristerna för tillståndsförfarandena i direktiv (EU) 2018/2001, ändrat genom direktiv (EU) 2023/2413, bör medlemsstaterna fastställa tydligt definierade tidsfrister som är så korta som möjligt för alla steg som krävs för beviljande av tillstånd till anläggning och drift inom ramen för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur, med angivande av i vilka fall och under vilka omständigheter sådana tidsfrister får förlängas. Medlemsstaterna bör fastställa bindande maximala tidsfrister för alla relevanta skeden i förfarandet för miljökonsekvensbedömning för att säkerställa att de tidsfrister som fastställs i direktiv (EU) 2018/2001 respekteras.

⁽¹⁷⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Elnät, den felände länken – en EU-handlingsplan för elnät*, COM(2023) 757 final.

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

⁽¹⁹⁾ C(2022)3219 final.

⁽²⁰⁾ Enligt definitionen i artikel 2 andra stycket led 1 i direktiv (EU) 2018/2001.

4. Medlemsstaterna bör fastställa tidsfrister och särskilda förfaranderegler för att säkerställa effektiviteten i de rättsliga förfaranden som rör tillgång till rättslig prövning i fråga om projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur.
5. Medlemsstaterna bör utforma en enda enhetlig ansökningsprocess som omfattar hela den administrativa processen för ansökan om och beviljande av tillstånd för projekt för förnybar energi. Samtidiga ansökningar om olika godkännanden bör prioriteras framför enskilda ansökningar som görs efter varandra, även för tillhörande nätanslutningsprojekt.
6. För att underlätta användningen av innovativ teknik bör medlemsstaterna göra det möjligt för sökande att uppdatera de tekniska specifikationerna för sina projekt under tiden mellan tillståndsansökan och uppförande av anläggningen.
7. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 2–6 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 2 i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽²¹⁾.

UNDERLÄTTAT DELTAGANDE AV INVÅNARE OCH GEMENSKAPER

8. Medlemsstaterna bör tillämpa förenklade tillståndsförfaranden för småskalig förnybar energi och egenanvändare av förnybar energi, bland annat genom att minska kraven på samtycke för installation av förnybar energi i flerfamiljshus (t.ex. genom att minska andelen röster som krävs för majoritetsbeslut) eller att avskaffa sådana krav. Medlemsstaterna bör säkerställa att konsumenter som vill delta i egenanvändning av förnybar energi har tillgång till information om tillståndsförfaranden och krav på samtycke.
9. Medlemsstaterna bör stimulera invånare, inbegripet låg- och medelinkomsthushåll, och energigemenskaper att delta i planering, utveckling, projektstart och drift inom ramen för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur, samt vidta åtgärder som bidrar till att energiomställningen gynnar lokalsamhällen, bland annat genom deltagande i energigemenskaper eller andra samägarstrukturer. I detta avseende uppmanas medlemsstaterna att ansluta sig till pelarna i kraftsamlingspakten som syftar till ett tidigt, regelbundet och meningsfullt deltagande av berörda parter i nätutvecklingen (den pakt som tillkännagavs i kommissionens meddelande om en EU-handlingsplan för elnät) och att stärka nuvarande praxis för att främja allmänhetens deltagande och upprätthålla en regelstyrd process som tar vara på förtroendet för och deltagandet i nätutvecklingen och hanterar dess samhälls- och miljöpåverkan, bland annat genom att sprida och fördela fördelarna.
10. Medlemsstaterna bör säkerställa att offentliga utfrågningar, eller andra former av deltagande för berörda parter, anordnas tidigt och regelbundet under utformnings- och planeringsförfarandet när de berörda parterna fortfarande kan påverka nättillgångarnas lokalisering, dragning eller teknik. Medlemsstaterna bör säkerställa att offentliga utfrågningar och andra initiativ för att få berörda parter att delta är inkluderande och tillgängliga, så att allmänheten i rätt tid kan interagera med projektansvariga och beslutsfattare och uppmuntras till aktivt deltagande i alla skeden av projektutveckling, projektstart och drift.
11. Medlemsstaterna bör införa förenklade tillståndsförfaranden och proportionerliga tillståndskrav för gemenskaper för förnybar energi inklusive sådana som drivs av privatpersoner, även för anslutning av lokalt ägda anläggningar till nätet, och minimera förfarandena och kraven för produktionslicensiering och liknande operativa tillstånd eller certifieringar, samtidigt som överensstämmelse med EU:s lagstiftning säkerställs.
12. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 8–11 uppmanas medlemsstaterna att beakta de metoder som beskrivs i avsnitt 5 c och 6 a i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ Guidance to the Member States on good practices to speed up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects, SWD(2024) 124.

⁽²²⁾ SWD(2024) 124 final.

FÖRBÄTTRAD INTERN SAMORDNING

13. Medlemsstaterna bör säkerställa en ändamålsenlig samordning mellan nationell, regional och kommunal nivå när det gäller de behöriga myndigheternas roller och ansvarsområden, samt effektivisera tillämpliga lagar, bestämmelser och förfaranden för godkännande av projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur.
14. Medlemsstaterna bör utforma enda kontaktpunkter för beviljande av tillstånd för projekt för förnybar energi och projekt av gemensamt respektive ömsesidigt intresse enligt kraven i direktiv (EU) 2018/2001 och förordning (EU) 2022/869, på ett sådant sätt att antalet berörda myndigheter begränsas till vad som är nödvändigt. Medlemsstaterna bör maximera effektiviteten, med beaktande av fördelarna med att koncentrera teknisk, miljömässig och juridisk expertis.
15. Medlemsstaterna bör säkerställa att de enda kontaktpunkterna förmedlar utbyten mellan projektutvecklare och andra relevanta myndigheter för att säkerställa en enhetlig tolkning av tillståndsregler och kapacitetsuppbyggnad vid alla berörda myndigheter.
16. Medlemsstaterna bör ge incitament till utbyte mellan de enda kontaktpunkterna och andra relevanta myndigheter om behoven och de potentiella riskerna i samband med tillståndsgivningen för projekten, omedelbart efter det att tillståndprocesserna har inletts.
17. Medlemsstaterna bör, även utanför accelerationsområden för förnybar energi och med nödvändiga skyddsåtgärder, införa regler för att eventuella förseningar eller uteblivna åtgärder från administrativa myndigheters sida ska få konsekvenser, såsom tillämpning av tyst godkännande av mellanliggande steg om den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna inte lämnar något uttryckligt svar inom de fastställda tidsfristerna.
18. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 13–17 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 3 i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽²³⁾.

TYDLIGA, ÖPPNA OCH DIGITALISERADE FÖRFARANDEN

19. Medlemsstaterna bör förse sökandena med tydlig, fullständig och öppen information om alla krav och förfarandeskedet, inklusive klagomålsförfaranden ⁽²⁴⁾, i början av tillståndsförfarandet för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur.
20. Medlemsstaterna bör införa helt digitala tillståndsförfaranden och elektronisk kommunikation så snart som möjligt och senast den 21 november 2025 i enlighet med artikel 16.3 i direktiv (EU) 2018/2001. I samband med detta bör medlemsstaterna använda digitala verktyg för att övervaka de fastställda tidsfristerna och säkerställa att de respekteras, samt för att informera sökande om status för deras ansökan. Den handbok om förfarandet som ska göras tillgänglig online för exploitörer i enlighet med artikel 16.4 i direktiv (EU) 2018/2001, inbegripet via webbplatsen YourEurope ⁽²⁵⁾, bör innehålla en tydlig steg-för-steg-beskrivning, med bindande tidsfrister för varje skede i tillståndsprcessen och maximal förlängning för varje tidsfrist, mallar för ansökningar, miljöstudier och miljödata samt information om olika alternativ för allmänhetens deltagande och om administrativa avgifter.

⁽²³⁾ SWD(2024) 124 final.

⁽²⁴⁾ Se t.ex. den användarvänliga sammanfattningen av alla relevanta nationella regler om hantering av miljöklagomål: https://e-justice.europa.eu/300/SV/access_to_justice_in_environmental_matters.

⁽²⁵⁾ Tillståndsförfarandena omfattas av punkten om att starta företag och bedriva affärsverksamhet i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

21. Medlemsstaterna bör också undersöka möjligheten att förbättra användningen av ny teknik som AI och geospatiala data, för att se hur de kan påskynda och automatisera databehandlingen och för att ersätta de projektansvarigas rapportering med information genom andra kanaler, vilket minskar bördan för projektansvariga samtidigt som tillståndsförfarandet tar kortare tid.
22. Medlemsstaterna bör se till att projekt av gränsöverskridande betydelse hanteras på nationell nivå, vid behov med deltagande av alla berörda lokala myndigheter.
23. Medlemsstaterna bör säkerställa att tillståndsbeviljande myndigheter för projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur håller bilaterala diskussioner med projektutvecklare och, i förekommande fall, lokala myndigheter tidigt i planeringsprocessen för att bedöma om tillståndsgivning och offentliga samråd krävs för projekten, samt de begränsningsåtgärder som krävs för att minimera miljöpåverkan, vilket om möjligt ska leda till utarbetandet av en omfattande tidsplan för tillståndsprocessen.
24. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 19–23 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 3 i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽²⁶⁾.

TILLRÄCKLIG PERSONAL OCH KOMPETENS

25. Medlemsstaterna bör säkerställa att deras tillståndsbeviljande enheter och myndigheter som ansvarar för genomförandet av miljöbedömningar har tillräcklig och lämplig personal med relevanta färdigheter och kvalifikationer. I detta syfte bör medlemsstaterna överväga att, i nära samarbete med arbetsmarknadens parter inom de berörda sektorerna, inrätta nationella kompetenscentrum för tematisk utbildning samt plattformar för utbyte mellan tillståndsbeviljande myndigheter.
26. Medlemsstaterna bör säkerställa tillräcklig och lämplig finansiering av tillståndsbeviljande myndigheter och använda tillgängliga finansieringsmöjligheter på unionsnivå och nationell nivå för kompetenshöjning och omskolning, särskilt på regional och lokal nivå, och samarbeta med de storskaliga kompetenspartnerskap som inrättats inom ramen för kompetenspaktens för landbaserade och havsbaserade ekosystem för förnybar energi ⁽²⁷⁾ för att överbrygga kompetensklyftan hos personal som arbetar med tillståndsförfaranden och miljöbedömningar.
27. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 25–26 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 4 i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽²⁸⁾.

BÄTTRE IDENTIFIERING OCH PLANERING AV PLATSER FÖR PROJEKT

28. När det gäller kravet på kartläggning i artiklarna 15b och 15c i direktiv (EU) 2018/2001 bör medlemsstaterna snabbt undanröja rättsliga hinder, identifiera dataluckor och säkerställa tidigt deltagande av berörda parter för att underlätta insamlingen av miljödata och förbättra allmänhetens stöd. För detta ändamål uppmanas medlemsstaterna att använda de uppdaterade dataset som finns tillgängliga i Energi- och industrigeografilabbet ⁽²⁹⁾ (EIGL) och PVGIS (*Photovoltaic Geographical Information System*, ett geografiskt informationssystem för solceller ⁽³⁰⁾) och ytterligare komplettera dem med dataset som finns tillgängliga på nationell eller regional nivå.

⁽²⁶⁾ SWD(2024) 124 final.

⁽²⁷⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/renewables_sv

⁽²⁸⁾ SWD(2024) 124 final.

⁽²⁹⁾ <https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab>.

⁽³⁰⁾ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/photovoltaic-geographical-information-system-pvgis_sv.

29. Medlemsstaterna bör så långt som möjligt begränsa de områden där förnybar energi inte kan utvecklas (undantagszoner). De bör tillhandahålla tydlig och öppen information med en underbyggd motivering till begränsningar som en följd av avstånd till bostäder och militära eller civila luftfartszoner. Begränsningarna bör vara evidensbaserade och utformade på ett sådant sätt att de uppfyller sitt avsedda syfte och samtidigt maximerar platstillgången för utveckling av projekt för förnybar energi, med beaktande av andra begränsningar i den fysiska planeringen.
30. Medlemsstaterna bör effektivisera kraven på miljöbedömning av projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur. I detta syfte bör de tillämpa tillgänglig teknisk vägledning om hur utbyggnaden av förnybar energi och tillhörande nät kan jämkas ihop med unionens miljölagstiftning. Medlemsstaterna bör göra avgränsning⁽³¹⁾ obligatorisk, även för tillhörande infrastrukturprojekt, för att förbättra kvaliteten på processen för miljökonsekvensbedömningen. Medlemsstaterna bör tillämpa gemensamma eller samordnade förfaranden för alla relevanta bedömningar som härrör från unionens miljölagstiftning.
31. Medlemsstaterna bör underlätta utbytet av information från tidigare miljöbedömningar och från övervakningen av miljöpåverkan från projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur, bland annat genom att digitalisera sådan information och publicera den på en allmänt tillgänglig webbplats. Medlemsstaterna bör öka sina ansträngningar för att fylla kunskapsluckorna om skyddade livsmiljöers utbredning och tillstånd samt arternas utbredning och vandringsvägar, särskilt i den marina miljön, och se till att övervakningsdata snabbt blir tillgängliga för allmänheten och i synnerhet de projektansvariga.
32. Medlemsstaterna bör uppmuntra till ett tidigt deltagande från allmänhetens sida för att fastställa fysiska planer, främja användning av områden för flera syften och säkerställa insyn i var och hur projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur kan förverkligas, inklusive småskaliga anläggningar på kommunal nivå. Medlemsstaterna bör eftersträva en långsiktig, samordnad och föregripande planering av nät, lagring och produktionskapacitet för förnybar energi på alla nivåer, även inom ramen för regionalt samarbete.
33. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 28–32 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 5 i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation⁽³²⁾.

ENKLARE NÄTANSLUTNING OCH EFFEKTIV NÄTANVÄNDNING

34. Medlemsstaterna bör genomföra långsiktig nätplanering och föregripande investeringar som är förenliga med den planerade utbyggnaden av produktionskapaciteten för förnybar energi, med beaktande av framtida efterfrågan och målet om klimatneutralitet.
35. Medlemsstaterna bör inrätta förenklade förfaranden för uppgradering av befintliga anläggningar för förnybar energi, bland annat genom att klargöra de tillämpliga markanvändningsbegränsningarna och avståndskraven, samt att utfärda riktlinjer för hur skillnaden mellan uppgradering och nya projekt bör behandlas i den nationella ramen.

⁽³¹⁾ Avgränsning innebär att ett yttrande avges om omfattningen av och detaljnivån för den miljöinformation som ska lämnas i form av en miljökonsekvensbeskrivning.

⁽³²⁾ SWD(2024) 124 final.

36. Medlemsstaterna bör se till att de systemansvariga gör följande:
- i) Utvecklar nätutvecklingsplaner som på lämpligt sätt integrerar behoven av förnybar energi och elektrifiering.
 - ii) Tillämpar ett öppet och digitalt ansökningsförfarande för nätanslutning.
 - iii) Tillhandahåller information om tillgänglig nätkapacitet.
 - iv) Optimerar användningen av nätkapacitet genom att göra den tillgänglig för kraftverk med flera olika kompletterande typer av teknik.

Medlemsstaterna bör se till att de systemansvariga för distributionssystem vidtar sådana åtgärder, om detta inte redan är fallet.

37. När det omarbetade gasmarknadsdirektivet ⁽³³⁾ har antagits bör medlemsstaterna snabbt införliva det i nationell lagstiftning för att skapa rättssäkerhet för ändrad användning av naturgasledningar till vätgas genom att tydligt ange vilka nya godkännanden som kan krävas och tillåta att äldre regler tillämpas på deras befintliga godkännanden.
38. Vid genomförandet av rekommendationerna i punkterna 34–37 uppmanas medlemsstaterna att beakta den praxis som beskrivs i avsnitt 6 i vägledningen i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som hör till denna rekommendation ⁽³⁴⁾.

INNOVATIVA PROJEKT

39. Medlemsstaterna uppmanas att införa regulatoriska sandlådor för att bevilja riktade undantag från nationella, regionala eller lokala lagar eller regelverk för innovativa typer av teknik, produkter, tjänster eller strategier, och därmed underlätta tillståndsgivning och stödja utbyggnad och systemintegrering av förnybar energi, tillhörande nät, lagring och annan teknik för minskade koldioxidutsläpp, samt att underlätta tillståndsgivning för testanläggningar för ny teknik.

ÖVERVAKNING, RAPPORTERING OCH ÖVERSYN

40. Medlemsstaterna bör inrätta en kontaktpunkt för projektutvecklare och för kommissionen med uppgift att regelbundet övervaka de huvudsakliga flaskhalsarna i tillståndsprocessen och ta itu med de problem som uppstår för utvecklare av projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur. Medlemsstaterna bör fortsätta att övervaka de sysselsättningsmässiga, sociala och fördelningsmässiga effekterna av utvecklingen och utbyggnaden av förnybar energi, i linje med rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet ⁽³⁵⁾.
41. Medlemsstaterna bör genomföra en revision av sina tillståndsförfaranden som är tillämpliga på projekt för förnybar energi och tillhörande infrastruktur, kartlägga de processer och myndigheter som är involverade och genomföra regelbundna utvärderingar för att fastställa och genomföra åtgärder för att påskynda sådana förfaranden.

⁽³³⁾ Ännu inte antaget. Förslaget har godkänts av Europaparlamentet (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0283_SV.html), men har ännu inte antagits av rådet.

⁽³⁴⁾ SWD(2024) 124 final.

⁽³⁵⁾ Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet.

42. Medlemsstaterna uppmanas att lämna all tillgänglig detaljerad information till kommissionen om de nationella åtgärder som vidtagits inom ramen för denna rekommendation, i synnerhet som en del av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som ska lämnas in i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ⁽³⁶⁾.
43. Kommissionen kommer, med beaktande av den information som lämnats av medlemsstaterna, att se över genomförandet av denna rekommendation när den senast den 21 november 2025 i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001 bedömer om ytterligare åtgärder behövs för att stödja medlemsstaterna i genomförandet av de tillståndsförfaranden som föreskrivs i det direktivet, bland annat genom att utarbeta vägledande centrala resultatindikatorer.

Utfärdad i Bryssel den 13 maj 2024.

På kommissionens vägnar
Kadri SIMSON
Ledamot av kommissionen

⁽³⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).